

інакше торкалося всіх боків життя людини, формувало механізми, що стабілізували суспільство [1, с. 129 – 132].

Відчуття пращурівський корінь суцього смислу правої держави допоможе вивчення українського козацтва як культурно-історичного феномена. Козацька педагогіка в системі загальнолюдських цінностей завжди ставила на перше місце права людини, її свободу і відповідні їм традиції виховання. Провідники національно-визвольного козацького руху розуміли, що патріотичне виховання – це могутня і непоборна сили в боротьбі за права і свободу народу. Палкій український патріотизм козаків був могутнім стимулом до державотворчого і незалежного життя.

Перша в світі демократична Конституція гетьмана Пилипа Орлика – є унікальним незвичайним явищем європейської державної і правозахисної думки.

Отже, багатолітній досвід свідчить, що український народ здавна прагнув до правового суспільства. Кращі здобутки народної правотворчості збагачують і доповняють один одного, надають поштовх до подальшого осмислення проблем, пов'язаних з утвердження Вітчизни як правової держави.

Зацікавленість у зміцненні й розвитку демократичної правової держави, вміння цивілізовано відстоювати свої права і свободи, сприяючи громадянському миру і злагоді в суспільстві, - обов'язкові ознаки справжнього патріотизму. Зрозуміло, що існує пряма залежність між вихованням патріотів держави і розбудовою правової держави.

Спостерігається безпосередній зв'язок сучасних процесів державотворення зі стратегічними підходами до розвитку патріотичного виховання.

Література

1. Супруненко В.П. Ми – українці: У 2 кн.; - Дніпропетровськ: ВАТ «Дніпрокнига», 1999. Кн.1.

Момот Альона Ігорівна

студентка 2-го курсу юридичного факультету
Дніпропетровського державного
університету внутрішніх справ

ІМПЛЕМЕНТАЦІЯ НОРМ МІЖНАРОДНОГО КРИМІНАЛЬНОГО ПРАВА У НАЦІОНАЛЬНЕ ЗАКОНОДАВСТВО УКРАЇНИ

У наш час виділити національну систему права стало майже неможливо, оскільки практично всі держави беруть участь у міжнародних відносинах та повинні узгоджувати своє внутрішнє право з правом міжнародним. Саме тому виникає потреба в аналізі основоположних засад вітчизняної правової системи, зокрема у кримінальному праві, яке повинне стати інструментом

охорони як на внутрішньодержавному, так і на зовнішньому рівнях. Тут важливе місце посідає забезпечення відповідності положень кримінального права принципам і нормам міжнародного права.

Питання співвідношення кримінального та міжнародного права розглядаються в працях багатьох відомих науковців, серед яких Г.І. Богуш, Б.В. Волженкін, В.О. Гацелюк, Г.В. Єпур, Н.Ф. Кузнецова, В.О. Навроцький, М.І. Пікуров, В.М. Попович, Є.В. Фесенко, М.І. Хавронюк, С.С. Яценко та ін. Але все ж таки багато як теоретичних, так і практичних питань щодо механізмів взаємодії зазначених галузей права залишаються недостатньо розробленими. Ця проблема потребує подальшого науково-теоретичного опрацювання.

Міжнародне кримінальне право виконує два основні завдання: загальнопревентивне (забезпечення світового правопорядку) і репресивне (покарання винних у скоєнні злочину осіб) [1, с. 72].

Якщо розглянути чинне законодавство України, то можна зазначити, що примат міжнародного права впливає з Конституції України, відповідно до ст. 9 якої чинні міжнародні договори, згода на обов'язковість яких надана Верховною Радою України, є частиною національного законодавства України, а також ч. 2 ст. 19 Закону України «Про міжнародні договори», згідно з якою, якщо міжнародним договором України, який набрав чинності в установленому порядку, встановлено інші правила, ніж ті, що передбачені у відповідному акті законодавства України, то застосовуються правила міжнародного договору. Єдиним обмеженням імплементації норм міжнародного права є умова, за якої ці норми не можуть суперечити нормам Основного Закону.

Визначення поняття міжнародного договору дається у ст. 2 Закону України «Про міжнародні договори України», відповідно до якої «міжнародний договір України – укладений у письмовій формі з іноземною державою або іншим суб'єктом міжнародного права, який регулюється міжнародним правом, незалежно від того, міститься договір в одному чи декількох пов'язаних між собою документах, і незалежно від його конкретного найменування».

Так, А.А. Бибик зазначає, що загальновизнані принципи та норми міжнародного права обов'язково мають враховуватися законодавцем і покладатися в основу кримінально-правових приписів. Також науковець звертає увагу на те, що міжнародний договір не є єдиним джерелом міжнародного права, з чого випливає, що принципи та норми міжнародного права, які розглядаються як частина правової системи держави, можуть знаходити своє відбиття у звичаях, прецедентах та інших джерелах [2, с. 132].

У ст. 1 Кримінального кодексу України зазначається, що завданням КК України є «правове забезпечення охорони прав і свобод людини і громадянина, власності, громадського порядку та громадської безпеки, довкілля, конституційного устрою України від злочинних посягань, забезпечення миру і безпеки людства, а також запобігання злочинам». Відповідно до ст. 3 КК законодавство України про кримінальну відповідальність також повинно за-

сновуватися на загально визнаних принципах і нормах міжнародного права [3].

Слід зазначити, що довгий час у доктрині національного кримінального права вважалося, що єдиним його джерелом є Кримінальний кодекс. Але не досить правильно вважати, що лише Кримінальним кодексом врегульовано питання кримінальної відповідальності. Українське законодавство перебуває у процесі реформування, не є винятком і кримінальне. Зараз злочинність все більш набуває характеру транснаціональної, тому міжнародний договір є особливим джерелом кримінального права.

Як вважає П.П. Андрушко, при вирішенні питання застосування кримінально-правових норм з точки зору його співвідношення з міжнародним правом необхідно звернути увагу на те, що норми міжнародного права не містять каральних санкцій. Тому притягнення до кримінальної відповідальності за конкретні діяння, навіть суспільно небезпечні, безпосередньо на підставі міжнародно-правових норм неможливе. Проте така можливість не виключається щодо сфери суспільних відносин, які регулюються Загальною частиною кримінального права. Саме у таких випадках міжнародні договори можуть бути частиною національного кримінального законодавства України. У сфері відносин, що регулюються Особливою частиною кримінального права, міжнародні договори мають лише рекомендаційний характер щодо їх застосування [4, с. 225].

Міжнародно-правовий акт є відповідним зобов'язанням України перед міжнародною спільнотою, що передбачає імплементацію у власне кримінальне законодавство норм, які б у подальшому сприяли зменшенню злочинності як в Україні, так і у світі. Як наголошує Н.А. Галабурда, термін «імплементація» включає в себе всю різноманітну діяльність держави щодо здійснення цілей норм міжнародного права. Він характеризує тривалий процес – від надання державою згоди на обов'язковість для неї відповідного міжнародного договору, вираженого у формі ратифікації, затвердження, приєднання тощо, до практичного виконання державою взятих на себе за договором зобов'язань [5, с. 267].

Отже, слід дійти висновку, що міжнародні договори є джерелом права, зокрема і кримінального. У них вказуються вихідні засади, що є основою функціонування правової системи будь-якої країни. Без відповідної імплементації та дотримання міжнародно-правових актів неможливо досягти відповідних цілей, зокрема дотримання права та свобод людини, зменшення і попередження злочинності, узагальнення практики та розробки ефективних методів боротьби з ними.

Література

1. Кваліфікація злочинів : навч. посібник / Г. Є. Болдарь, М. К. Гнетнев, Г. М. Зеленов та ін. ; за ред. О. О. Дудорова, Є. О. Письменського. – К. : Істина, 2010. – 430 с.
2. Бибики О. Н. Источники уголовного права Российской Федерации / О. Н. Бибики. – СПб. : Юридический центр Пресс, 2006. – 243 с.
3. Кримінальний кодекс України // Відомості Верховної Ради України. – 2001. – №

25-26. – Ст. 131.

4. Андрушко П. П. Міжнародні договори як джерело кримінального права / П. П. Андрушко, М. М. Васюк // Часопис Київського університету права. – 2014. – С. 224-227.

5. Галабурда Н. А. Теоретичні основи імплементації норм міжнародного права в кримінальне законодавство України / Н. А. Галабурда // Прикарпатський юридичний вісник. – 2015. – С. 265-267.

Муштакова Олена Ігорівна
студентка 5-го курсу юридичного факультету
Дніпропетровського державного
університету внутрішніх справ

АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ РЕАЛІЗАЦІЇ ПРИНЦИПУ ВЕРХОВЕНСТВА ПРАВА У СФЕРІ ПРАВОСУДДЯ

Принцип верховенства права є однією з провідних складових загальної системи засад будь-якої сучасної демократичної, правової держави. Він втілює в собі ціннісний сплав таких ідей, як справедливість, рівність, свобода і гуманізм. Цей принцип є вихідним у системі кримінального права, адже визначає умови та спосіб побудови і діяльності правової системи взагалі. Тому дослідження цього принципу права, безумовно, належить до пріоритетних завдань сучасної юридичної науки [9].

До того ж, останні зміни у судовій системі, зокрема як прийняття Кримінального процесуального кодексу від 13 квітня 2012 року [1], так і нещодавне набрання чинності змінами до Конституції України [2] та новим Законом України «Про судоустрій і статус суддів» від 2 червня 2016 року [3], суттєво вплинули на характер влади в Україні, зокрема в кримінальному судочинстві. Сподіваємося, що здійснювана в нашій державі судова реформа матиме ефективний характер, наблизить здійснення правосуддя до європейських стандартів та вимог, підвищить рівень довіри населення до національної судової системи.

За таких умов актуалізується дослідження принципу верховенства права у сфері правосуддя, адже судді сьогодні відіграють більш важливу роль, аніж раніше в утвердженні верховенства права в національній правовій системі [9].

Взагалі, верховенству, або правлінню, права (the rule of law) традиційно протиставляється те, що умовно позначається «правлінням людей» в афоризмі «правління права, а не людей» [4, с. 24]. Саме такий підхід покладено в основу розуміння цього принципу у світовій демократичній практиці. Він має стати виключним і легітимуючим політичним ідеалом, який поступово поширюється на увесь сьогоденний світ [5, с. 11], він покликаний якісно змінити як основоположні засади, так і практичну складову системи правового регулювання суспільних відносин у напрямі до загальноновизнаних гуманітар-